

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 15 § strafflagen.

Genom en den 22 mars 1930 till riksdagen avlämnad proposition, nr 217, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g **om ändrad lydelse av 11 kap. 15 § strafflagen.**

Häri genom förordnas, att 11 kap. 15 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Gör man oljud eller oväsende eller kommer eljest förargelse åstad å väg, gata, torg eller annan plats, som är upplåten för allmän samfärdsel eller eljest allmänneligen befares, eller där allmän marknad eller auktion hålles, eller å järnvägståg, passagerarfartyg eller annat dylikt fortskaffningsmedel, som är för allmänheten tillgängligt, eller å rum, där offentligt föredrag hålles eller offentlig föreställning pågår, eller där mat eller dryck tillhandahålles allmänheten till förtäring eller eljest varor hållas till salu för allmänheten, eller å annat ställe, som, mot eller utan avgift, är för allmänheten upplåtet, straffes, där ej förbrytelsen förut i detta kapitel är med straff belagd, med böter, högst etthundra riksdaler.

Våldför man annan å ställe, varom i denna § förmäles, då skall den omständighet, vid straffets bestämmande för våldet, såsom försvårande anses.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1931.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande lagförslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionens innehåll.

Utskottet. Såsom erinrats i propositionen har genom 1923 års lagstiftning om motorfordon inträtt en förskjutning i förhållandet mellan å ena sidan straffbuden för överdådig framfart i 11 kap. 15 § strafflagen och å andra sidan straffbestämmelserna i motorfordonsförordningen i fråga om framförande av motorfordon med otillåten hastighet. Tidigare hade avsetts att med straffbudet i 11 kap. 15 § andra momentet strafflagen drabba de svårare fallen av fortkörning med automobil, medan de mindre svåra fallen skulle komma under automobilförordningens straffbestämmelser. Genom 1923 års lagstiftning höjdes straffsatsen för överskridande av den i varje fall medgivna hastigheten upp till — och i särskilt kvalificerade fall till och med över — den i strafflagen fixerade högsta straffgränsen, på samma gång som i den nytillkomna vägtrafikstadgan övriga fall av överdådig framfart med motorfordon blevo belagda med straff inom samma gränser som i strafflagen. Härigenom kom 11 kap. 15 § andra momentet strafflagen att praktiskt taget förlora varje betydelse.

I det förslag till ny motorfordonsförordning, över vilket yttrande inhämtats från innevarande års riksdag (prop. nr 121), har i 41 § 1 mom. bibehållits samma straffmaximum, böter 1,000 kronor, som enligt motsvarande stadgande gäller för närvarande. Däremot har straffet för förare, som är synbarligen berörd av starka drycker, höjts till böter från och med 50 till och med 1,000 kronor eller fängelse i högst 3 månader, och denna straffsats har gjorts tillämplig även å den, som är så påverkad av starka drycker, att han icke kunnat på tillfredsställande sätt föra fordonet (41 § 2 mom.). Vidare har högsta straffet för förare, som vid förseelse enligt 1 och 2 mom. ådaga-lagt grov vårdslöshet eller visat uppenbar ligkiltighet för andra människors liv eller egendom (41 § 3 mom.), höjts från nuvarande tre månaders till ett års fängelse. I fråga om förordningens förhållande till strafflagen skall gälla enahanda bestämmelse som enligt nuvarande förordning.

Förslag till ny vägtrafikstadga har i nyssnämnda proposition jämväl underställts årets riksdag. Enligt förslaget är med straff belagt (2 och 8 §§) bl. a., om vägfarande ej iakttager all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingas av omständigheterna, eller om han ej uppträder hänsynsfullt mot andra vägfarande eller vid vägen boende, eller om vägfarande, som framför motorfordon eller fordon för dragare, i vissa angivna fall ej i god tid nedbringa hastigheten så som vid varje tillfälle behörig hänsyn till trafiksäkerheten kräver, eller om sådan vägfarande eller velocipedåkande i särskilda fall använder större hastighet än att han kan stanna så gott som ögonblickligen. Straffet för berörda förseelser är böter från och med 2 till och med 1,000 kronor eller, där omständigheterna äro försvårande och förseelsen skett vid framförande av motorfordon, fängelse i högst ett år. Straff enligt vägtrafikstadgan skall ej ådömas, om förseelsen enligt allmänna strafflagen eller motorfordonsförordningen bör beläggas med strängare straff.

I sitt över propositionen nr 121 avgivna utlåtande, nr 34, har utskottet i fråga om de återopade bestämmelserna i vägtrafikstadgan icke föreslagit någon ändring men har beträffande motorfordonsförordningen föreslagit, dels att bestämningen »synbarligen berörd av starka drycker eller eljest så påverkad

därav, att han icke kunnat på tillfredsställande sätt föra fordonet» ändras till »så påverkad av starka drycker, att han kan antagas ej hava ägt nödigt herravälde över sina handlingar», dels att minimistraflet i 41 § 2 mom. höjes till 100 kronor.

Bliva förslagen till ny motorfordonsförordning och vägtrafikstadga med däri föreslagna straffskärpningar gällande, kommer sålunda den anmärkta oegentligheten att än mera framträda.

I propositionen har vidare framhållits, att vad nu sagts om överdådig framfart med motorfordon har med hänsyn till vägtrafikstadgans tillämplighet å vägfärande i allmänhet motsvarande giltighet jämväl å överdådig framfart i övrigt, varom stadgas i 11 kap. 15 § första momentet strafflagen.

Till undanröjande av den föreliggande oegentligheten har i propositionen föreslagits, att första och andra momenten av 11 kap. 15 § strafflagen upphävas och att därav föranledda ändringar i tredje momentet vidtagas.

Såsom framgår av propositionen har inom lagrådet yppats betänkligheter mot att de på förevarande område erforderliga strafföreskrifterna meddelas i annan ordning än den, som stadgats för stiftande av allmän kriminallag. Ifrågavarande spörsmål har jämväl upptagits i de i anledning av propositionen nr 121 väckta motionerna I: 255 och II: 425.

Motionärerna hava hemställt, att straffbestämmelserna angående spritmissbruk av motorförare ävensom angående de övriga förseelser, vilka i den föreslagna motorfordonsförordningen och vägtrafikstadgan med skärpning av nu gällande bestämmelser blivit belagda med fängelsestraff, måtte utbrytas ur nämnda administrativa författningar och sammanföras i en lag av ungefär det innehåll, som ett vid motionerna fogat lagutkast utvisade, i samband varmed 41 och 49 §§ motorfordonsförordningen och 16 § vägtrafikstadgan skulle erhålla viss i motionerna angiven lydelse.

Med anledning av sistnämnda motioner har utskottet i sitt ovannämnda utlåtande nr 34 uttalat, att utskottet nu icke vore berett förorda den ändring av bestämmelserna i det föreliggande förslaget, varom motionärerna hemställde, men att utskottet ansåge det önskvärt, att frågan i vilka fall straffbestämmelser, vari urbota straff stadgades, borde meddelas av Kungl. Maj:t i administrativ väg eller i lagstiftningsväg av Kungl. Maj:t och riksdagen gjordes till föremål för utredning.

Under hänvisning till vad sålunda förekommit får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 13 maj 1930.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, Linder,* Almkvist, Frändén, Österström, Mellén, Hagman** och *Norman*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Kalmar, Magnusson i Skövde,* Andersson i Rasjön, Johansson i Sollefteå, Björnberg, Gardell i Gans, Hedvall och Sandström.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.